

Závěrečná ustanovení 1

Část VIII - Závěrečná ustanovení

Článek 81

Podpis

Tato úmluva bude **otevřena k podpisu** všem státům, které jsou členy Organizace spojených národů nebo některé odborné organizace nebo Mezinárodní agentury pro atomovou energii, nebo jsou stranami Statutu Mezinárodního soudního dvora a kterémukoliv jinému státu, který bude vyzván Valným shromážděním Organizace spojených národů, aby se stal stranou úmluvy, a to do 30. listopadu 1969 u spolkového ministerstva zahraničních věcí Rakouské republiky a poté do 30. dubna 1970 v sídle Organizace spojených národů v New Yorku.

Článek 82

Ratifikace

Tato úmluva podléhá ratifikaci. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Závěrečná ustanovení 2

Článek 83

Přístup

Tato úmluva bude **otevřena k přístupu** každému státu, jenž náleží do některé z kategorií uvedených v článku 81. Listiny o přístupu budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 84

Vstup v platnost

Tato úmluva vstoupí v platnost třicátého dne po dni uložení třicáté páté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

Pro každý stát, který úmluvu ratifikuje nebo k ní přistoupí po uložení třicáté páté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, vstoupí úmluva v platnost třicátého dne po uložení jeho ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

Článek 85

Autentické texty

Původní vyhotovení této úmluvy, jejíž anglický, čínský, francouzský, ruský a španělský text jsou stejně autentické, bude uloženo u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Na důkaz toho podepsaní zmocněnci, kteří byli řádně zmocněni svými vládami, tuto úmluvu podepsali. Dáno ve Vídni dne dvacátého třetího května roku tisícího devítistého šedesátého devátého.

Výhrady k mezinárodním smlouvám

Pojem výhrady obecně

Výhradou rozumíme

- *jednostranné prohlášení státu*
- *směřující k vyloučení závaznosti určitých ustanovení smlouvy pro tento stát,*
- *tedy ke změně právních následků těchto ustanovení.*

- *smysl výhrady, četnost*
- *kompatibilita výhrady s předmětem a cílem smlouvy*

Pojem výhrady ve Vídeňské úmluvě

- *jednostranné prohlášení*
- *jakkoliv formulované nebo označené,*
- *učiněné státem při podpisu, ratifikaci, přijetí nebo schválení smlouvy, nebo při přístupu k ní,*
- *jímž se zamýšlí vyloučit nebo pozměnit právní účinek určitých ustanovení smlouvy při jejich použití vůči tomuto státu.*

Učinění výhrady

- jen při podpisu, ratifikaci a jiných podobných **úkonech**, jimiž je vyjadřován definitivní souhlas státu se smlouvou
- výhradu **nelze učinit dodatečně**, tedy poté, co byl tento souhlas vyjádřen
- obligatorní je **písemná forma** výhrady, kterou je třeba notifikovat ostatním smluvním stranám

Přípustnost výhrady

- rozlišují se výhrady smlouvou
- **výslovně zakázané,**
- **výlučně dovolené,**
- **výslovně dovolené (předvídané) a**
- **ostatní.**
- Kromě toho není dovoleno učinit výhradu, která by byla **neslučitelná s předmětem a účelem smlouvy.**

Přijetí výhrady

- **Ostatní výhrady (tedy smlouvou nezmiňované) musí být zásadně přijaty jinými smluvními státy.**
- Ty mají možnost výhradu přijmout nebo k ní **uplatnit námitku**. Je-li výhrada jiným smluvním státem **přijata**, stávají se oba ve vzájemné relaci stranami smlouvy ve znění výhrady.
- **Nevznese-li smluvní stát námitku k výhradě do dvanácti měsíců od její notifikace, má se za to, že ji přijal.**
- **Námitka** proti výhradě vznesená smluvním státem **nebrání tomu, aby smlouva mezi oběma vstoupila v platnost, ledaže by namítající stát jasně vyjádřil opačný úmysl.**
- **Výhrada musí být přijata alespoň jedním dalším smluvním státem**, aby byl účinný úkon vyjadřující souhlas být vázán smlouvou ze strany státu činícího přitom tuto výhradu.

Přijetí výhrady a námitka

- Výhrada platná **ve vztahu k jinému smluvnímu státu mění pro oba státy ustanovení smlouvy podle obsahu výhrady.** Tato výhrada nemá právní účinky pro jiné smluvní státy v jejich vzájemných vztazích.
- Jestliže stát, který vznesl námitku k výhradě, **se nevyslovil proti vstupu smlouvy v platnost** mezi ním a státem, který učinil výhradu, **ustanovení, proti němuž výhrada směřuje, se mezi oběma státy v rozsahu výhrady nepoužijí.**

Odvolání výhrad a námitek

- Výhrady, jakož i námítky k výhradám lze **kdykoli odvolat**, a to jednostranným aktem a vždy písemně.

Prohlášení

- Někdy státy činí při podpisu nebo ratifikaci smlouvy ***prohlášení***.
- Prohlášení, která vyhovují definici výhrady, jsou vlastně **výhradami**.
- Naproti tomu **prohlášení, která nezamýšlejí pozměnit právní účinky smlouvy vůči státu, výhradami nejsou.**
- Prohlášení se mohou týkat výkladu smlouvy (***tzv. interpretační prohlášení***).

Příklad

- Povahu výhrady má na příklad prohlášení ČSSR k článku 8 *Úmluvy o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních z r. 1965*. Podle druhého odstavce tohoto článku může každý stát prohlásit, že odmítá na svém území doručování prostřednictvím diplomatických a konzulárních orgánů jiného smluvního státu.
- Obdobnou povahu má *námítka* podle článku 10 téže úmluvy, kterou bylo na území ČSSR **vyloučeno doručování poštou**. V obou případech jde vlastně o **výhradu smlouvou výslovně dovolenou**.

Příklad

- Příkladem prohlášení s povahou výhrady, avšak **nikoli výslovně dovolené**, má prohlášení ČSSR k článku 29 téže úmluvy, umožňujícímu smluvním státům rozšířit působnost na území, která "v mezinárodních vztazích zastupují". Podle tohoto prohlášení se "*ČSSR nepovažuje za vázanou tímto ustanovením, které je v rozporu s Deklarací VS OSN o poskytnutí nezávislosti koloniálním zemím a národům ze dne 14. prosince 1960.*" **Ze znění prohlášení je patrné, že úmyslem zde bylo vyloučit právní účinky tohoto ustanovení - jde tedy o výhradu.**
- Naproti tomu u jiných smluv se toto prohlášení omezilo na konstatování uvedeného rozporu obdobného ustanovení s Deklarací **bez dovětku o vázanosti** oním ustanovením. V těchto případech tak o výhradu nešlo, neboť účelem bylo jen **vyslovit určité politické stanovisko bez dopadu na právní účinky smlouvy.**

Alternativy

- smlouva výslovně připouští výběr
- alternativy předem určeny

Podstatná změna poměrů (rebus sic stantibus)

- **Článek 62 - Podstatná změna poměrů**
- Podstatné změny poměrů ... , **se nelze dovolávat jako důvodu pro zánik smlouvy nebo pro odstoupení od ní**, ledaže:
 - existence těchto poměrů tvořila *podstatný základ souhlasu* stran s tím, že budou vázány smlouvou, a
 - tato změna *zásadně mění rozsah závazků*, které mají být podle smlouvy ještě plněny.
- **Podstatné změny poměrů se nelze dovolávat (nikdy)** jako důvodu pro zánik smlouvy nebo pro odstoupení od ní, jestliže:
 - **jde o smlouvu, která stanoví státní hranice**; nebo
 - podstatná změna je důsledkem toho, že strana, která se jí dovolává, porušila buď závazek plynoucí ze smlouvy nebo jakýkoliv jiný mezinárodní závazek,...